

16/LT
WP 244 rev.01

**Duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo vadovaujančios priežiūros institucijos
nustatymo gairės**

**Priimta 2016 m. gruodžio 13 d.
Priimta su paskutiniais pakeitimais 2017 m. balandžio 5 d.**

Ši darbo grupė sudaryta pagal Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnį. Ji yra nepriklausomas Europos patariamasis organas duomenų apsaugos ir privatumo klausimais. Jos uždaviniai aprašyti Direktyvos 95/46/EB 30 straipsnyje ir Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnyje.

Sekretoriato paslaugas teikia Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato C direktoratas (Pagrindinės teisės ir teisinė valstybė), B-1049 Brussels, Belgium, Office No MO59 05/35.

Svetainė: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

Turinys

1. Vadovaujančios priežiūros institucijos nustatymas: pagrindinės sąvokos.....	3
1.1. <i>Tarpvalstybinis asmens duomenų tvarkymas</i>	3
1.1.1. Sąvoka <i>padaryti didelį poveikį</i>	3
1.2. Vadovaujanti priežiūros institucija.	4
1.3. Pagrindinė buveinė.....	5
2. Veiksmai vadovaujančiai priežiūros institucijai nustatyti	5
2.1. Duomenų valdytojų pagrindinės buveinės nustatymas.....	5
2.1.1. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma duomenų valdytojo pagrindinė buveinė tais atvejais, kai ji nėra jo centrinės administracijos vieta Europos Sąjungoje.	6
2.1.2. Įmonių grupės.....	7
2.1.3. Bendri duomenų valdytojai	8
2.2. Ribiniai atvejai	8
2.3. Duomenų tvarkytojas	9
3. Kiti aktualūs klausimai	9
3.1. <i>Susijusios priežiūros institucijos vaidmuo</i>	9
3.2. Duomenų tvarkymas vietos mastu	10
3.3. ES neįsisteigusios įmonės.	11
PRIEDAS. Klausimai, pagal kuriuos nustatoma vadovaujanti priežiūros institucija	11

1. Vadovaujančios priežiūros institucijos nustatymas: pagrindinės sąvokos.

1.1. Tarpvalstybinis asmens duomenų tvarkymas

Nustatyti vadovaujančią priežiūros instituciją aktualu tik tuo atveju, kai duomenų valdytojas ar tvarkytojas atlieka tarpvalstybinį asmens duomenų tvarkymą. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 23 punkte *tarpvalstybinis duomenų tvarkymas* apibrėžiamas kaip:

- *asmens duomenų tvarkymas vykdomas Sąjungoje, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo buveinės daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, ir duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs daugiau kaip vienoje valstybėje narėje; arba*
- *asmens duomenų tvarkymas vykdomas Sąjungoje, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vienintelė buveinė, kuris daro arba gali padaryti didelį poveikį duomenų subjektams daugiau nei vienoje valstybėje narėje.*

Tai reiškia, kad jeigu organizacija turi buveines, pavyzdžiui, Prancūzijoje ir Rumunijoje, ir joms vykdamas veiklą tvarkomi asmens duomenys, tada tai bus laikoma tarpvalstybiniu duomenų tvarkymu.

Arba organizacija gali vykdyti tik su savo buveine Prancūzijoje susijusią duomenų tvarkymo veiklą. Tačiau jeigu ta veikla daro arba gali padaryti didelį poveikį duomenų subjektams Prancūzijoje ir Rumunijoje, tai taip pat bus laikoma tarpvalstybiniu duomenų tvarkymu.

1.1.1. Sąvoka *padaryti didelį poveikį*

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente neapibrėžiama sąvoka *didelį* arba sąvoka *poveikį*. Šia formuluote buvo ketinama užtikrinti, kad į *tarpvalstybinio duomenų tvarkymo* apibrėžtį patektų ne visa duomenų tvarkymo veikla, turinti *bet kokią* poveikį ir vykdoma vienintelėje buveinėje.

Aktualiausios anglų kalbos žodžio *didelis* (angl. *substantial*) reikšmės: *gausios arba nemažos apimtys arba dydžio* (angl. *of ample or considerable amount or size*), *gana didelis* (angl. *fairly large*) arba *turintis tvirtą vertę, tikrą reikšmę; tvirtas; svarus, svarbus* (angl. *having solid worth or value, of real significance; solid; weighty, important*) (Oxford English Dictionary).

Aktualiausia žodžių junginio *daryti poveikį* (angl. veiksmazodžio *affect*) reikšmė yra *daryti įtaką* arba *padaryti esminį įspūdį*. Susijęs daiktavardis *poveikis* (angl. *effect*), be kita ko, reiškia *rezultatą* (angl. *a result*) arba *padarinį* (angl. *a consequence*) (Oxford English Dictionary). Tai reiškia, jog norint, kad duomenų tvarkymas *padarytų* kam nors *poveikį*, jis turi tam subjektui turėti kokių nors padarinių. Duomenų tvarkymas, kuris asmenims neturi didelio poveikio, nepatenka į antrąją apibrėžties *tarpvalstybinis duomenų tvarkymas* dalį. Tačiau jis patektų į pirmąją apibrėžties dalį, jeigu asmens duomenų tvarkymas vykdomas Sąjungoje, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo buveinės daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, ir duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

Duomenų tvarkymas gali patekti į antrąją apibrėžties dalį, jeigu yra didelio poveikio tikimybė, ne tik faktinis didelis poveikis. Atkreipkite dėmesį, jog sąvoka *gali* nereiškia, kad egzistuoja tik menka didelio poveikio galimybė. Didelio poveikio tikimybė turi būti didesnė negu 50 proc. Tačiau, be kita ko, tai reiškia, kad poveikis asmenims nebūtinai turi būti faktinis: didelio poveikio tikimybė yra pakankama, kad duomenų tvarkymas patektų į tarpvalstybinio duomenų tvarkymo apibrėžtį.

Tai, kad duomenų tvarkymo operacija gali apimti kelių, netgi daugelio, asmenų asmens duomenų tvarkymą ne vienoje valstybėje narėje, nebūtinai reiškia, kad duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį. Didelio poveikio nedarantis duomenų tvarkymas nelaikomas tarpvalstybiniu duomenų tvarkymu pagal antrąją apibrėžties dalį, neatsižvelgiant į tai, kokiam skaičiui asmenų jis daro poveikį.

Priežiūros institucijos sąvoką *padaryti didelį poveikį* aiškina kiekvienu konkrečiu atveju. Mes atsižvelgsime į duomenų tvarkymo aplinkybes, duomenų tipą, duomenų tvarkymo tikslą ir į tai, ar duomenų tvarkymas:

- daro arba gali padaryti asmenims žalą, nuostolių ar sukelia arba gali sukelti jiems sunkumų;
- daro arba gali padaryti faktinį poveikį, nes apribojamos teisės ar atimama galimybė;
- daro arba gali padaryti poveikį asmenų sveikatai, gerovei ar ramybei;
- daro arba gali padaryti poveikį asmenų finansinei ar ekonominei būklei ar aplinkybėms;
- sudaro sąlygas asmenis diskriminuoti ar su jais elgtis nesąžiningai;
- apima ypatingų kategorijų asmens duomenų ar kitų privatumą pažeidžiančių duomenų, ypač vaikų asmens duomenų, analizę;
- sukelia arba gali sukelti didelius asmenų elgsenos pokyčius;
- turi mažai tikėtinų, nenumatytų ar nepageidaujamų padarinių asmenims;
- sukelia sumišimą ar kitus neigiamus padarinius, įskaitant žalą reputacijai, arba
- apima plataus spektro asmens duomenų tvarkymą.

Galiausiai didelio poveikio kriterijumi ketinama užtikrinti, kad priežiūros institucijos pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuoseklumo užtikrinimo mechanizmą oficialiai bendradarbiauti privalėtų tik tuo atveju, *kai priežiūros institucija siekia patvirtinti priemonę, galinčią turėti teisinių padarinių, susijusių su duomenų tvarkymo operacijomis, kuriomis daromas didelis poveikis daugeliui duomenų subjektų keliose valstybėse narėse. (135 konstatuojamoji dalis)*

1.2. Vadovaujanti priežiūros institucija

Paprastaiariant, *vadovaujanti priežiūros institucija* yra institucija, kuriai tenka pagrindinė atsakomybė reguliuoti tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklą, pavyzdžiui, tada, kai duomenų subjektas pateikia skundą dėl jo asmens duomenų tvarkymo.

Vadovaujanti priežiūros institucija koordinuoja bet kurį tyrimą, įtraukdama kitas, *susijusias* priežiūros institucijas.

Vadovaujančios priežiūros institucijos nustatymas priklauso nuo to, kaip bus nustatyta duomenų valdytojo pagrindinės buveinės ar vienintelės buveinės vieta Europos Sąjungoje. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 56 straipsnyje nurodyta:

- *Nedarant poveikio 55 straipsniui, duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo pagrindinės buveinės arba vienintelės buveinės priežiūros institucija turi kompetenciją veikti kaip vadovaujanti priežiūros institucija, kai tas duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas vykdo tarpvalstybinį duomenų tvarkymą, vadovaujantis 60 straipsnyje nustatyta [bendradarbiavimo] procedūra.*

1.3. Pagrindinė buveinė

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 16 punkte nurodyta, kad:

- *pagrindinė buveinė – a) duomenų valdytojo, turinčio buveinių daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, atveju – jo **centrinės administracijos** vieta Sąjungoje, išskyrus atvejus, kai **sprendimai dėl asmens duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių** priimami kitoje duomenų valdytojo buveinėje Sąjungoje ir ta buveinė turi **įgaliojimus nurodyti, kad tokie sprendimai būtų įgyvendinti**; tokiu atveju tokius sprendimus priėmusi buveinė laikoma pagrindine buveine;*
- *duomenų tvarkytojo, turinčio buveinių daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, atveju – jo centrinės administracijos vieta Sąjungoje, arba jeigu duomenų tvarkytojas neturi centrinės administracijos Sąjungoje – duomenų tvarkytojo buveinė Sąjungoje, kurioje vykdoma pagrindinė duomenų tvarkymo veikla, kai duomenų tvarkytojo buveinė vykdydama savo veiklą tvarko duomenis tiek, kiek duomenų tvarkytojui taikomos konkrečios prievolės pagal šį reglamentą.*

2. Veiksmai vadovaujančiai priežiūros institucijai nustatyti

2.1. Duomenų valdytojų pagrindinės buveinės nustatymas

Siekiant nustatyti, kur yra pagrindinė buveinė, pirmiausia reikia nustatyti duomenų valdytojo centrinę administraciją Europos Sąjungoje, jeigu ji ten yra¹. Bendrajame duomenų apsaugos reglamente netiesiogiai vadovujamasi požiūriu, kad centrinė administracija Europos Sąjungoje yra ta vieta, kur priimami sprendimai dėl asmens duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių, ir ši vieta turi įgaliojimus nurodyti, kad tie sprendimai būtų įgyvendinti.

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente taikomo vadovaujančios institucijos principo esmė – tarpvalstybinio duomenų tvarkymo priežiūrą turėtų vykdyti tik viena priežiūros institucija Europos Sąjungoje. Tais atvejais, kai sprendimai dėl įvairios tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklos priimami ES esančioje centrinėje administracijoje, įvairią tarptautinės įmonės vykdomą duomenų tvarkymo veiklą reguliuoja vienintelė vadovaujanti priežiūros institucija. Tačiau gali būti atvejų, kai autonominius sprendimus dėl konkrečios duomenų tvarkymo veiklos tikslų ir priemonių priima buveinė, kuri nėra centrinė administracija. Tai reiškia, kad gali būti atvejų, kai galima nustatyti ne vieną vadovaujančią instituciją, t. y. kai tarptautinė įmonė nusprendžia turėti atskirus sprendimų priėmimo centrus skirtingose šalyse, skirtingai duomenų tvarkymo veiklai.

¹ Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas yra svarbus Europos ekonominei erdvei (EEE) ir bus taikomas jį įtraukus į EEE susitarimą. Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas šiuo metu tikrinamas siekiant jį įtraukti į EEE susitarimą, žr. <http://www.efta.int/eea-lex/32016R0679>.

Verta priminti, kad tais atvejais, kai tarptautinė įmonė visus su duomenų tvarkymo veiklos tikslais ir priemonėmis susijusius sprendimus sutelkia vienoje iš savo buveinių Europos Sąjungoje (ir ta buveinė turi įgaliojimus tokius sprendimus įgyvendinti), tarptautinei įmonei nustatoma tik viena vadovaujanti priežiūros institucija.

Tokiais atvejais įmonėms būtina tiksliai nustatyti, kur priimami sprendimai dėl duomenų tvarkymo tikslo ir priemonių. Tinkamai nustatyti pagrindinę buveinę yra naudinga duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams, nes taip suteikiama aiškumo, su kuria priežiūros institucija jiems reikia bendrauti įvairių Bendrajame duomenų apsaugos reglamente įtvirtintų pareigų vykdymo klausimais. Kai aktualu, tai gali būti pareiga paskirti duomenų apsaugos pareigūną arba konsultaciją dėl rizikingos duomenų tvarkymo veiklos, kurios rizikos duomenų valdytojas pagrįstomis priemonėmis negali sumažinti. Atitinkamomis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis siekiama užtikrinti, kad minėtuosius reikalavimus būtų įmanoma įvykdyti.

Tai matyti iš toliau pateiktų pavyzdžių:

1 pavyzdys. Maisto produktų mažmenininkas turi būstinę (t. y. savo *centrinės administracijos vietą*) Roterdame, Nyderlanduose. Jis turi buveinių įvairiose kitose ES šalyse, kurios palaiko ryšius su privačiais asmenimis. Visos buveinės vartotojų asmens duomenims tvarkyti rinkodaros tikslais naudoja tą pačią programinę įrangą. Visi sprendimai dėl rinkodaros tikslais tvarkomų vartotojų asmens duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių priimami mažmenininko Roterdamo būstinėje. Tai reiškia, kad įmonės vadovaujanti priežiūros institucija šios tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklos atžvilgiu yra Nyderlandų priežiūros institucija.

2 pavyzdys. Banko būstinė yra Frankfurte ir visa² jo bankininkystės reikalų tvarkymo veikla organizuojama ten, tačiau jo draudimo departamentas yra Vienoje. Jeigu Vienoje esanti buveinė turi įgaliojimus spręsti dėl visos draudimo duomenų tvarkymo veiklos ir įgyvendinti šiuos sprendimus visoje Europos Sąjungoje, tada, kaip numatyta Bendrojo duomenų apsaugos 4 straipsnio 16 punkte, Austrijos priežiūros institucija būtų vadovaujanti institucija tarpvalstybinio duomenų tvarkymo draudimo tikslais veiklos atžvilgiu, o asmens duomenų tvarkymą bankininkystės tikslais prižiūrėtų Vokietijos institucijos (Heseno žemės priežiūros institucija), nesvarbu, kur yra klientai³.

2.1.1. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma duomenų valdytojo pagrindinė buveinė tais atvejais, kai ji nėra jo centrinės administracijos vieta Europos Sąjungoje

² Pripažįstame, kad asmens duomenų tvarkymą bankininkystės tikslais sudaro daug įvairių duomenų tvarkymo veiksmų. Tačiau, kad būtų paprasčiau, laikome, kad jie visi tvarkomi vienu tikslu. Tas pats pasakytina apie duomenų tvarkymą draudimo tikslais.

³ Taip pat reiktų prisiminti, kad Bendrajame duomenų apsaugos reglamente numatyta galimybė konkrečiais atvejais vykdyti vietinę priežiūrą. Žr. 127 konstatuojamąją dalį: *kiekviena priežiūros institucija, kuri veikia ne kaip vadovaujanti priežiūros institucija, turėtų būti kompetentinga nagrinėti atvejus vietoje, kai duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, tačiau konkretaus duomenų tvarkymo atvejo dalykas yra susijęs tik su vienoje valstybėje narėje atliekamu asmens duomenų tvarkymu ir su duomenų subjektais tik toje vienoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, kai dalykas yra susijęs su darbuotojų duomenų tvarkymu konkrečiame su darbo santykiais susijusiame kontekste valstybėje narėje*. Šis principas reiškia, kad su vietos darbuotojų darbo aplinkybėmis susijusių žmoniškųjų išteklių duomenų tvarkymo priežiūra gali tekti keletui priežiūros institucijų.

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 36 konstatuojamoji dalis naudinga siekiant paaiškinti pagrindinį veiksnį, kuriuo remiantis turėtų būti nustatoma duomenų valdytojo pagrindinė buveinė, jeigu netaikomas centrinės administracijos kriterijus. Tam reikia nustatyti, kur per stabilias struktūras vykdoma veiksminga ir reali valdymo veikla, lemianti pagrindinius sprendimus dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių. 36 konstatuojamojoje dalyje taip pat paaiškinta, kad *asmens duomenų tvarkymo techninių priemonių ir technologijų buvimas ir naudojimas arba duomenų tvarkymo veikla savaime nereiškia, kad buveinė yra pagrindinė ir todėl nėra esminiai pagrindinės buveinės nustatymo kriterijai*.

Duomenų valdytojas pats nustato, kur yra jo pagrindinė buveinė ir atitinkamai kuri priežiūros institucija yra jo vadovaujanti institucija. Tačiau vėliau atitinkama susijusi priežiūros institucija gali šį sprendimą ginčyti.

Toliau pateikiami veiksniai yra naudingi siekiant pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento sąlygas nustatyti duomenų valdytojo pagrindinės buveinės vietą tais atvejais, kai ji nėra jo centrinės administracijos vieta Europos Sąjungoje.

- Kur galutinai patvirtinami sprendimai dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių?
- Kur priimami sprendimai dėl verslo veiklos, kurią vykdančios tvarkomi duomenys?
- Kur faktiškai suteikti įgaliojimai užtikrinti sprendimų įgyvendinimą?
- Kur dirba direktorius (arba direktoriai), kuriam (-iems) tenka bendroji vadovų atsakomybė už tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklą?
- Kur duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra užregistruotas kaip įmonė, jeigu jis veikia vienintelėje teritorijoje?

Atkreipkite dėmesį, kad tai nėra baigtinis sąrašas. Atsižvelgiant į duomenų valdytoją ar atitinkamą duomenų tvarkymo veiklą, gali būti aktualūs kiti veiksniai. Jeigu priežiūros institucija turi priežasčių abejoti, ar duomenų valdytojo nustatyta buveinė iš tikrųjų yra pagrindinė buveinė, kaip nustatyta Bendrajame duomenų apsaugos reglamente, ji, žinoma, gali pareikalauti, kad duomenų valdytojas pateiktų papildomą informaciją, reikalingą siekiant įrodyti, kur yra jo pagrindinė buveinė.

2.1.2. Įmonių grupės

Kai duomenis tvarko įmonių grupė, turinti būstinę Europos Sąjungoje, daroma prielaida, kad kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra su asmens duomenų tvarkymu susijusių sprendimų priėmimo centras ir todėl bus laikoma pagrindine grupės buveine, išskyrus atvejus, kai sprendimus dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių priima kita buveinė. Europos Sąjungoje esanti įmonių grupės patronuojančioji įmonė arba veiklos būstinė veikiausiai yra pagrindinė buveinė, nes ji yra centrinės administracijos vieta.

Tai, kad apibrėžtyje nurodyta duomenų valdytojo centrinės administracijos vieta, ypač tinka organizacijoms, turinčioms centralizuotas sprendimų priėmimo būstines ir filialų tipo struktūrą. Tokiais atvejais aišku, kad įgaliojimus priimti sprendimus dėl tarpvalstybinio duomenų tvarkymo ir nurodyti juos vykdyti turi įmonės būstinė. Tokiais atvejais nustatyti pagrindinės buveinės vietą ir atitinkamai vadovaujančią priežiūros instituciją yra paprasta. Tačiau įmonių grupės sprendimų sistema gali būti sudėtingesnė, įvairioms buveinėms gali būti suteikti nepriklausomi įgaliojimai priimti sprendimus dėl tarpvalstybinio duomenų

tvarkymo. Pirmiau išdėstyti kriterijai turėtų padėti įmonių grupėms nustatyti savo pagrindinę buveinę.

2.1.3. Bendri duomenų valdytojai

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente konkrečiai neapartas klausimas, kaip paskirti vadovaujančią instituciją, kai du arba daugiau ES įsisteigusių duomenų valdytojų kartu nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones, t. y. kai jie yra bendri duomenų valdytojai. 26 straipsnio 1 dalyje ir 79 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nustatyta, kad bendrų duomenų valdytojų atveju duomenų valdytojai skaidriai nustato atitinkamas savo pareigas laikytis šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Taigi, siekdami pasinaudoti vieno langelio principu, bendri duomenų valdytojai (iš buveinių, kuriose priimami sprendimai) turėtų nurodyti, kuri bendrų valdytojų buveinė turės įgaliojimus visų bendrų duomenų valdytojų atžvilgiu įgyvendinti sprendimus dėl duomenų tvarkymo. Tada ši buveinė bus laikoma pagrindine buveine bendrų duomenų valdytojų atveju vykdomo duomenų tvarkymo tikslais. Bendrų duomenų valdytojų susitarimas neturi poveikio Bendrajame duomenų apsaugos reglamente, ypač jo 82 straipsnio 4 dalyje, nurodytoms atsakomybės taisyklėms.

2.2. Ribiniai atvejai

Bus ribinių ir sudėtingų atvejų, kai sunku nustatyti pagrindinę buveinę arba nustatyti, kur priimami sprendimai dėl duomenų tvarkymo. Taip gali būti, kai vykdoma tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veikla ir duomenų valdytojas yra įsisteigęs keliose valstybėse narėse, tačiau Europos Sąjungoje nėra centrinės administracijos ir nė viena iš ES esančių buveinių nepriima sprendimų dėl duomenų tvarkymo (t. y. sprendimai priimami tik už ES ribų).

Minėtoju atveju tarpvalstybinį duomenų tvarkymą vykdanči įmonė gali pageidauti, kad jos veiklą reguliuotų vadovaujanti institucija ir ji atitinkamai galėtų pasinaudoti vieno langelio principu. Tačiau Bendrajame duomenų apsaugos reglamente sprendimas tokiems atvejams nenumatytas. Šiomis aplinkybėmis įmonė turėtų kaip savo pagrindinę buveinę nurodyti buveinę, turinčią įgaliojimus įgyvendinti sprendimus dėl duomenų tvarkymo veiklos ir priimti atsakomybę už duomenų tvarkymą, pvz., turėti pakankamai turto. Jeigu įmonė pagrindinės buveinės tokiu būdu nenustato, nebus įmanoma paskirti vadovaujančios institucijos. Priežiūros institucijos visada galės prireikus atlikti papildomą tyrimą.

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente neleidžiama ieškoti palankesnio teisinio reglamentavimo. Jeigu įmonė teigia, kad jos pagrindinė buveinė yra vienoje valstybėje narėje, tačiau ten nevykdoma veiksminga ir reali valdymo veikla ir nepriimami sprendimai dėl asmens duomenų tvarkymo, atitinkamos priežiūros institucijos (arba galiausiai Europos duomenų apsaugos valdyba), vadovaudamosi objektyviais kriterijais ir įvertindamos įrodymus, nuspręs, kuri priežiūros institucija yra vadovaujanti. Nustatant, kur yra pagrindinė buveinė, gali prireikti aktyvaus priežiūros institucijų atliekamo tyrimo ir bendradarbiavimo. Išvadų negalima grįsti tik tiriamos organizacijos pareiškimais. Duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams galiausiai tenka prievolė įrodyti priežiūros institucijoms, kur priimami atitinkami sprendimai dėl duomenų tvarkymo ir kur suteikti įgaliojimai tokius sprendimus įgyvendinti. Veiksminga duomenų tvarkymo veiklos apskaita padėtų ir organizacijoms, ir priežiūros institucijoms nustatyti vadovaujančią instituciją. Vadovaujanti priežiūros institucija arba susijusios institucijos gali nuginčyti duomenų valdytojo analizę, remdamosi objektyvia aktualių faktų analize, o prireikus gali paprašyti papildomos informacijos.

Kai kuriais atvejais atitinkamos priežiūros institucijos prašys duomenų valdytojo pateikti Europos duomenų apsaugos valdybos gaires atitinkančius aiškius įrodymus, kur yra jo pagrindinė buveinė arba kur priimami sprendimai dėl konkrečios duomenų tvarkymo veiklos. Į šiuos įrodymus bus deramai atsižvelgiama ir susijusios priežiūros institucijos bendradarbiaudamos nuspręs, kuri iš jų ims vadovauti tyrimams. Tokiais atvejais į Europos duomenų apsaugos valdybą sprendimui priimti pagal 65 straipsnio 1 dalies b punktą bus kreipiamasi tik tada, kai priežiūros institucijos nesutars dėl vadovaujančios priežiūros institucijos nustatymo. Tačiau tikimės, kad dažniausiai atitinkamos priežiūros institucijos sugebės susitarti dėl visoms pusėms priimtinos veiksmų eigos.

2.3. Duomenų tvarkytojas

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente siūloma naudinga vieno langelio sistema duomenų tvarkytojams, kuriems taikomas šis reglamentas ir kurie turi buveines daugiau negu vienoje valstybėje narėje.

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 16 punkto b papunktyje nurodyta, kad duomenų tvarkytojo pagrindinė buveinė yra jo centrinės administracijos vieta Sąjungoje, arba, jeigu duomenų tvarkytojas neturi centrinės administracijos Sąjungoje – duomenų tvarkytojo buveinė Sąjungoje, kurioje vykdoma pagrindinė duomenų tvarkymo veikla.

Vis dėlto pagal 36 konstatuojamąją dalį tais atvejais, kurie yra susiję ir su duomenų valdytoju, ir su duomenų tvarkytoju, kompetentinga vadovaujanti priežiūros institucija turėtų būti duomenų valdytojo priežiūros institucija. Šiuo atveju duomenų tvarkytojo priežiūros institucija bus laikoma *susijusia priežiūros institucija* ir turėtų dalyvauti bendradarbiavimo procedūroje. Ši taisyklė bus taikoma tik tais atvejais, kai duomenų valdytojas įsisteigęs Europos Sąjungoje. Tais atvejais, kai duomenų valdytojams pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 3 straipsnio 2 dalį taikomas šis reglamentas, jiems nebus taikomas vieno langelio mechanizmas. Duomenų tvarkytojas gali teikti paslaugas daugeliui įvairiose valstybėse narėse esančių duomenų valdytojų, pavyzdžiui, tai gali būti stambus debesijos paslaugų teikėjas. Tokiais atvejais vadovaujanti priežiūros institucija bus kompetentinga veikti kaip duomenų valdytojo vadovaujanti priežiūros institucija. Praktiškai tai reiškia, kad duomenų tvarkytojui gali tekti bendrauti su daugeliu priežiūros institucijų.

3. Kiti aktualūs klausimai

3.1. *Susijusios priežiūros institucijos vaidmuo*

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 22 punkte nurodyta, kad:

susijusi priežiūros institucija – priežiūros institucija, kuri yra susijusi su asmens duomenų tvarkymu dėl to, kad: a) duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs tos priežiūros institucijos valstybės narės teritorijoje; b) duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį tos priežiūros institucijos valstybėje narėje gyvenantiems duomenų subjektams; arba c) skundas buvo pateiktas tai priežiūros institucijai.

Susijusios priežiūros institucijos sąvoka siekiama užtikrinti, kad vadovaujančios institucijos modelis neužkirstų kelio kitoms priežiūros institucijoms daryti įtaką tam, kaip bus

sprendžiamas klausimas, kai, pavyzdžiui, duomenų tvarkymo veikla daro didelį poveikį ne vadovaujančios institucijos jurisdikcijoje gyvenantiems asmenims. Kalbant apie a punktą paminėtą veiksni, taikomi tie patys argumentai, kaip ir vadovaujančiai institucijai nustatyti. Atkreipkite dėmesį, kad pagal b punktą duomenų subjektas turi tik gyventi atitinkamoje valstybėje narėje; jis neprivalo būti tos valstybės pilietis. Pagal c punktą apskritai bus lengva faktiškai nustatyti, ar konkreči priežiūros institucija gavo skundą.

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 56 straipsnio 2 ir 5 dalyse numatyta, kad susijusi priežiūros institucija prisiima tam tikrą atvejo nagrinėjimo vaidmenį nebūdama vadovaujanti priežiūros institucija. Tuo atveju, jei vadovaujanti priežiūros institucija nusprendžia atvejo nenagrinėti, atvejį nagrinėja vadovaujančią priežiūros instituciją informavusi susijusi priežiūros institucija. Tai atitinka Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 61 straipsnyje (Savitarpio pagalba) ir 62 straipsnyje (Priežiūros institucijų bendros operacijos) nurodytas procedūras. Taip gali būti, jeigu rinkodaros įmonė, kurios pagrindinė buveinė yra Paryžiuje, pateikia rinkai produktą, darantį poveikį tik Portugalijoje gyvenantiems duomenų subjektams. Tokiu atveju Prancūzijos ir Portugalijos priežiūros institucijos gali susitarti, kad Portugalijos priežiūros institucijai reikėtų imtis vadovauti sprendžiant šį klausimą. Priežiūros institucijos gali paprašyti duomenų valdytojų padėti išsiaiškinti jų įmonėse taikomą tvarką. Kadangi duomenų tvarkymo veikla daro tik vietos masto poveikį, t. y. tik poveikį Portugalijoje gyvenantiems asmenims, Prancūzijos ir Portugalijos priežiūros institucijos turi diskreciją nuspręsti, kuri priežiūros institucija turėtų spręsti šį klausimą, kaip numatyta 127 konstatuojamojoje dalyje.

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente reikalaujama, kad vadovaujanti ir susijusios priežiūros institucijos bendradarbiautų, deramai atsižvelgdamos į viena kitos nuomonę ir siekdamos užtikrinti, kad klausimas būtų išnagrinėjamas ir išsprendžiamas kiekvienai institucijai priimtinu būdu, o duomenų subjektams būtų prieinama veiksminga teisinė gynyba. Priežiūros institucijos turėtų stengtis susitarti dėl visoms pusėms priimtinos veiksmų eigos. Oficialiu nuoseklumo užtikrinimo mechanizmu turėtų būti naudojamosi tik tuo atveju, jeigu bendradarbiaujant nepasiekama visoms pusėms priimtino rezultato.

Sprendimų abipusio pripažinimo principas gali būti taikomas ne tik išvadoms dėl materialinių nuostatų, bet ir sprendimams dėl veiksmų eigos, įskaitant vykdymo užtikrinimo veiklą (pvz., dėl išsamaus tyrimo arba ribotos aprėpties tyrimo). Jis taip pat gali būti taikomas sprendimui nenagrinėti atvejo pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, pavyzdžiui, dėl oficialios prioritetų paskirstymo politikos arba dėl to, kad esama kitų susijusių institucijų, kaip aprašyta pirmiau.

Kad Bendrojo duomenų apsaugos reglamento bendradarbiavimo procesas ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmas gerai veiktų, priežiūros institucijoms būtina pasiekti bendrą sutarimą ir parodyti gerą valią.

3.2. Duomenų tvarkymas vietos mastu

Vietos masto duomenų tvarkymo veikla Bendrojo duomenų apsaugos reglamento bendradarbiavimo ir nuoseklumo nuostatomis nereglamentuojama. Priežiūros institucijos gerbs viena kitos kompetenciją vietos mastu reguliuoti vietos masto duomenų tvarkymo veiklą. Vietos mastu taip pat visada bus nagrinėjami duomenų tvarkymo atvejai, kai duomenis tvarko valdžios institucijos.

3.3. ES neįsisteigusios įmonės

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmas taikomas tik tiems duomenų valdytojams, kurie turi vieną ar kelias buveines Europos Sąjungoje. Jeigu įmonė neturi buveinės Europos Sąjungoje, vien atstovo buvimas valstybėje narėje nesuteikia galimybės pasinaudoti vieno langelio sistema. Tai reiškia, kad duomenų valdytojai, neturintys buveinės Europos Sąjungoje, per savo vietos atstovą turi bendrauti su kiekvienos valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, vietos priežiūros institucijomis.

Priimta Briuselyje 2016 m. gruodžio 13 d.

Darbo grupės vardu

Pirmininkė

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

Priimta su paskutiniais pakeitimais 2017 m.
balandžio 5 d.

Darbo grupės vardu

Pirmininkė

Isabelle FALQUE-PIERROTIN

PRIEDAS. Klausimai, pagal kuriuos nustatoma vadovaujanti priežiūros institucija

1. Ar duomenų valdytojas arba tvarkytojas vykdo tarpvalstybinį asmens duomenų tvarkymą?

a. Taip, jeigu:

- duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs daugiau negu vienoje valstybėje narėje ir
- asmens duomenų tvarkymas vykdomas, kai veiklą vykdo buveinės daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

➤ Šiuo atveju pereikite prie 2 skirsnio.

b. Taip, jeigu:

- asmens duomenų tvarkymas vykdomas, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vienintelė buveinė Sąjungoje, tačiau duomenų tvarkymas:
 - daro arba gali padaryti didelį poveikį asmenims daugiau negu vienoje valstybėje narėje.
- Šiuo atveju vadovaujanti institucija yra institucija, atsakinga už duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vienintelę buveinę vienintelėje valstybėje narėje. Logiška, kad tai turi būti duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo pagrindinė buveinė, nes tai yra jo vienintelė buveinė.

2. Kaip nustatyti vadovaujančių priežiūros instituciją

a. Kai atvejis susijęs su tik duomenų valdytoju:

- i.** nustatykite duomenų valdytojo centrinės administracijos vietą Europos Sąjungoje;
- ii.** duomenų valdytojo vadovaujanti institucija yra šalies, kurioje yra centrinės administracijos vieta, priežiūros institucija.

Tačiau:

- iii.** Jeigu sprendimai dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių priimami Europos Sąjungoje esančioje kitoje buveinėje ir ta buveinė turi įgaliojimus tuos sprendimus įgyvendinti, tada vadovaujanti institucija yra šalies, kurioje yra ši buveinė, institucija.

b. Kai atvejis susijęs ir su duomenų valdytoju, ir su duomenų tvarkytoju:

- i.** patikrinkite, ar duomenų valdytojas yra įsisteigęs Europos Sąjungoje ir ar jam taikoma vieno langelio sistema. Jei taip,
- ii.** nustatykite duomenų valdytojo vadovaujančią priežiūros instituciją. Ši institucija taip pat bus duomenų tvarkytojo vadovaujanti priežiūros institucija.
- iii.** Už duomenų tvarkytoją atsakinga (nevadovaujanti) priežiūros institucija bus *susijusi institucija* – žr. 3 skirsnį.

c. Kai atvejis susijęs tik su duomenų tvarkytoju:

- i.** nustatykite duomenų tvarkytojo centrinės administracijos vietą Europos Sąjungoje;
- ii.** jeigu duomenų tvarkytojas Europos Sąjungoje neturi centrinės administracijos, nustatykite ES esančią buveinę, kurioje duomenų tvarkytojas vykdo pagrindinę duomenų tvarkymo veiklą.

d. Kai atvejis susijęs tik su bendrais duomenų valdytojais:

- i.** patikrinkite, ar bendri duomenų valdytojai yra įsisteigę Europos Sąjungoje;
- ii.** iš buveinių, kuriose priimami sprendimai dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių, nurodykite buveinę, kuri turi įgaliojimus šiuos sprendimus įgyvendinti visų bendrų duomenų valdytojų atžvilgiu. Tada ši buveinė bus laikoma pagrindine buveine, kai duomenys tvarkomi bendrų duomenų valdytojų vykdomo duomenų tvarkymo tikslais. Vadovaujanti institucija yra šalies, kurioje yra ši buveinė, institucija.

3. Ar esama susijusių priežiūros institucijų?

Institucija yra *susijusi institucija*:

- kai duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas turi buveinę jos teritorijoje arba
- kai duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį tos priežiūros institucijos teritorijoje gyvenantiems duomenų subjektams arba
- kai konkreti institucija gauna skundą.